

Kodeks ponašanja učesnika u odbojkaškoj igri

**Goran Nešić
Igor Šimunčić**

Učesnici u odbojkaškoj igri

- Odbojkaši/ce
- Treneri
- Sudije
- Roditelji
- Funkcioneri
- Publika/gledaoci

KODEKS PONAŠANJA SPORTISTA

- Sve sportiste, trenere, sudije, roditelje i gledaoce tretiraću dostojanstveno i sa uvažavanjem. Sa njima ću komunicirati učtivo i sa poštovanjem, koristeći prikladan rečnik i ton. Neću se rugati ili drugim gestovima ponižavati druge sportiste prilikom proslavljanja svojih pobjeda.
- Neću provocirati protivnike, sudije, navijače. Na svakom treningu i takmičenju ponašaću se sportski, poštujući fer-plej i na taj način podsticati to isto kod mojih saigrača, trenera, sudija, roditelja.
- Prema svim osobama ponašaću se fer, bez obzira na njihov pol, rasu, poreklo, religiju, seksualnu opredeljenost, ...

- Neću koristiti, pribavljati i dozvoljavati upotrebu duvana ili alkoholnih pića, droga, niti doping-sredstava za ostvarenje boljih rezultata.
- Sarađivaću sa medicinskim osobljem koje se brine o mom zdravlju.
- Na svaki trening, takmičenje ili sastanak dolaziću na vreme, a moje kašnjenje ili izostanak biće opravdani jedino u slučaju bolesti, povrede, školskih ili radnih obaveza.
- Nastojaću da budem što bolji sportista, tako što ću aktivno trenirati, pravilno se hraniti, slušati svoje trenere i od njih učiti...

KODEKS PONAŠANJA TRENERA

- Uvek ću biti svestan da imam mogućnost velikog uticaja na vaspitanje mladih sportista.
- Nikada neću zaboraviti da se mladi ljudi bave sportom zbog zadovoljstva, ljubavi i učenja.
- Trudiću se da dajem primer najvišeg etičkog i moralnog ponašanja.
- Aktivno ću učestvovati u prevenciji zloupotrebe droga, alkohola i duvana.
- Dobro ću proučiti i ovladati pravilima takmičenja i isto preneti sportistima koje treniram.
- Svojim primerom i uticajem podstaću sportsko ponašanje prisutnih gledalaca.

- Neću podržavati vređanje protivnika od strane gledalaca, niti ću komentarisati njihovo ponašanje.
- Uvažavaću i podržavati korektno suđenje, a igrače i gledaoce neću podsticati protiv sudija.
- Pre i posle svake utakmice pozdraviću se sa trenerom protivničke ekipe.
- Poštovaću dostojanstvo svojih sportista i neću ih na bilo koji način (verbalno, fizički) zlostavljati ili uznemiravati.
- Neću tražiti u Klubu ili školi posebne privilegije za učenike - sportiste koje treniram.
- Nastojaću da svaki kontakt sa mladim sportistima bude usmeren na pravilno učenje i razvoj njihovih sportskih veština, a da vreme koje provedu sa mnom za njih bude pozitivno iskustvo.
- Izbegavaću favorizovanje pojedinih sportista.

KODEKS PONAŠANJA RODITELJA

- Uvek ću imati na umu da se deca bave sportom zbog sopstvenog, a ne roditeljskog zadovoljstva.
- Svoje dete ću ohrabrivati, a ne prisiljavati da se bavi sportom.
- Detetu ću pružiti podršku i ohrabrenje bez obzira da li pobeđuje ili gubi, a emocionalnu i fizičku dobrobit svoga deteta uvek ću staviti ispred lične želje za pobedom.
- Dete ću podržavati da poštuje fer-plej, sportska pravila, odluke službenih lica kao i ostale učesnike u sportu, a da pri tom ne krši pravila, namerno povređuje drugog sportistu ili se ponaša nasilnički i nesportski.
- Tokom takmičenja biću u gledalištu, a trenera neću savetovati kako da vodi trening ili utakmicu.

- Neću uvredljivo komentarisati rad trenera, sudjenje ili roditelje protivničkog tima.
- Neću pokušavati da “treniram” - savetujem svoje dete tokom takmičenja.
- Na treninge i utakmice neću dolaziti u alkoholisanom stanju.
- Bodriću svoje dete i tim za koji igra, ali ću pozdraviti i uspešne poteze protivnika.
- Dete neću kažnjavati i ponižavati ako nema vrhunske rezultate, a ispoljiću entuzijazam i dati mu podršku da mu sport bude zabava, mesto za učenje i sticanje pozitivnog iskustva.
- Kontrolisaću svoje emocije imajući pri tome u vidu da je to sport i takmičenje mladih, a ne odraslih.

- Uvek ću davati podršku trenerima, volonterima i ostalim zvaničnicima Kluba koji vode treninge, organizuju takmičenja i brinu o našoj deci.
- Insistiraju da se dete bavi sportom u zdravoj sredini, sredini bez droge, alkohola i duvana, a i sam ću se uzdržavati od njihovog korišćenja na svim sportskim događajima u kojima učestvuju mladi sportisti.
- Zahtevaću da trener moga deteta bude stručno obrazovan i odgovoran za rad sa mladim sportistima i da podržava usvojene "Etičke kodekse u sportu".
- Poštovaću prava, dostojanstvo i ličnost svih mladih sportista bez obzira na njihov pol, obučenosť, nacionalnu, versku i rasnu pripadnost...

KODEKS PONAŠANJA SPORTSKIH FUNKCIONERA

- Svim mladim ljudima pružiću podjednake šanse za bavljenje sportom.
- Uključiću mlade ljude u proces planiranja, rukovodjenja i odlučivanja u vezi njihove sportske aktivnosti.
- Radiću na stvaranju mogućnosti da mladi ljudi učestvuju u sportu, ne samo kao takmičari, već i kao treneri, sportski radnici, sudije itd.
- Radiću da oprema, termini za treninge, pravila i sama takmičenja budu saglasni uzrastu, sposobnostima i stepenu zrelosti mladih sportista.

- Nastojaću da obezbedim kvalitetan nadzor i upustva za mlade sportiste.
- Tražiću da svi učesnici u sportu ističu važnost fer pleja i sportskog ponašanja, a ne da se traži pobeda po svaku cenu.
- Neću dozvoliti da su na takmičenjima važne i da se cene samo pobeda, plasman ili nagrade, pa ću u tom smislu i trenere posećati da su deca primarna, a pobeđe sekundarne u radu sa mladim sportistima.
- Pomoćiću trenerima i sudijama da potenciraju važnost odgovarajućeg ponašanja sportista i da, u tom smislu, svoje treniranje i suđenje podignu na viši nivo...

KODEKS PONAŠANJA SPORTSKIH SUDIJA

- Kao sudija na sportskim takmičenjima neću imati nikakve druge obaveze ili interese osim nepristrasnog i fer suđenja. Sve drugo je nepošteno i neprihvatljivo.
- Izbegavaću sve što može dovesti do sukoba interesa (poklone, usluge, privilegije, lične interese...), a što može kompromitovati nepristrasnost.
- Druge sudije tretiraću dostojanstveno i učtivo bez javnog kritikovanja i osuđivanja.

- Obavezan sam da se kontinuirano usavršavam, da ovladam novim pravilima i propisima, kao i opremom bitnoj za upravljanje igrom.
- Kao sportski sudija štitiću igrače, trenere, službenike, navijače i druge od neodgovarajućeg ponašanja i trudiću se da iz svog suđenja eliminišem sve ono što me može diskreditovati.
- Kad donosim odluke biću dosledan, objektivan i pravičan.
- Osudiću svako nespportsko ponašanje uz poštovanje svih protivnika.
- Sve sportiste tretiraću podjednako bez obzira na njihov pol, sposobnost, kulturu, versku, rasnu i nacionalnu pripadnost...

KODEKS PONAŠANJA GLEDALACA

- Uvek ću imati u vidu da se mladi ljudi bave sportom zbog sopstvene zabave, uživanja i dobrobiti, a ne zbog mog zadovoljstva.
- Čestitaću svim učesnicima na njihovom nastupu, bez obzira na postignuti rezultat.
- Poštovaću sudijske odluke i apelovati da to čine i mladi sportisti.
- Neću uvredljivo i sa podsmehom reagovati kada mladi sportista pogreši, već ću pozitivnim komentaram ista motivisati i hrabriti.

- Osudiću svako nasilno ponašanje publike, igrača, trenera, sudija.
- Biću pozitivan i motivišući navijač. Neću psovati, dobacivati, vikati i neću vređati igrače, trenere i sudije.
- Poštovaću prava, dostojanstvo i ličnost svakog mladog sportiste, bez obzira na njego pol, sposobnosti, versku, nacionalnu i kulturnu pripadnost.

PEDAGOŠKE SPOSOBNOSTI TRENERA

Šta su sposobnosti?

Sposobnosti su svojstva ličnosti pogodna za uspešno ovladavanje i usavršavanje u određenoj delatnosti...

U pedagoškoj delatnosti trenera veliki značaj imaju (Nešić, 2010):

- sposobnost posmatranja (percepcije);
- sposobnost sportske imaginacije (ambicioznost);
- didaktičke sposobnosti;
- organizatorske sposobnosti;
- komunikativne sposobnosti;
- stručne sposobnosti

STILOVI PONAŠANJA

Stil ponašanja smatra se jednim od najvažnijih faktora, koji utiču na formiranje socijalne klime na treningu.

Postoji nekoliko teorija stilova ponašanja (prema studiju Hotorna i Ajova).

- autoritativni stil ponašanja;
- demokratski stil ponašanja;
- autokratski stil ponašanja;
- liberalni stil ponašanja.

POŽELJNE OSOBINE TRENERA

- Inteligencija,
- Emocionalna stabilnost,
- Socijalna i emocionalna inteligencija,
- Sigurnost u sebe i samopouzdanje,
- Adekvatna stručna znanja,
- Radni kvaliteti,
- Organizacione sposobnosti,
- Smisao za saradnju, tj. kooperativnost,
- Veština komuniciranja,
- Inicijativnost,
- Taktičnost,
- Ekstravertnost,
- Energičnost i izdržljivost,
- Pobednička psihologija,
- Hrabrost,
- Realan self-koncept,
- Neposrednost,
- Odgovornost,
- Savesnost,
- Moralni kvaliteti,
- Smisao za humor...

Pravila ponašanja za sve igrače/ice u klubu

- dolazak na trening **15 minuta** ranije od zakazanog termina
- svlačionica ostaje uredna posle presvlačenja
- jednoobrazno oblačenje
- bez žvakaćih guma na treningu
- nameštate mrežu, brojite lopte i na osnovnoj liniji smo u roku od 5 minuta, po ulasku u salu
- obavezne su čiste patike za salu, rezervna majica, kao i **FLAŠICA ZA VODU**
- ukoliko postoji neka **BOL ILI POVREDA**, pre treninga je morate reći treneru ili medicinskom osoblju
- ako imate problem **BILO KOJE PRIRODE** imate obavezu da nas upoznate sa tim, nasamo ili pred svima, stvar je vašeg izbora

- ako se ne slažete sa nekom našom odlukom, sačekaćete kraj treninga, pa ćete pitati da vam se obrazloži
- na samom treningu možete da pitate sve što vam nije jasno, a vezano je za vežbu koja se radi
- po završetku treninga, salu ostavljate u istom stanju u kom ste je zatekli
- dolasci, kao i nedolasci na treninge, biće evidentirani
- predsednika, upravu kluba trebalo bi da poznajete i da im se uredno javljate, kada se sretnete
- imate obavezu da na pravi način promovirate klub, kao i ljude u njemu, za vreme aktivnosti, kao i van njih.

Hvala na pažnji!